

КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

**«Нормативне, навчально-методичне та
матеріально-технічне забезпечення
викладання предмета «Захист України»
у 2021/2022 навчальному році
в контексті реалізації
Концепції Нової української школи»**

Вербенко С.Б., методист Центру громадянського виховання

Ознайомтесь з планом виступу

1. Нормативне, навчально-методичне забезпечення педагогів.

2. Шляхи реалізації та основний зміст оновленої навчальної програми «Захист України» для закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту) в закладах загальної середньої освіти області.

3. Особливості викладання предмета «Захист України» у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році.

Нормативне й навчально-методичне забезпечення викладання предмета «Захист України» у ЗЗСО

- Закони України [«Про освіту»](#), [«Про повну загальну середню освіту»](#), [«Про військовий обов'язок і військову службу»](#);
- Закон України «Про національну безпеку України», Стратегії воєнної безпеки України, затвердженої Указом Президента України Указом Президента України від 25.03.2021 № 121/2021;
- Стратегія національно-патріотичного виховання, затвердженої Указом Президента України від 18.05.2019 № 286/2019;
- Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392;
- Положення про допризовну підготовку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2000 № 1770 та інших нормативних документів;
- Закон України «Про основи національного спротиву» підписаний 1 серпня 2021 року Президентом України №1702-IX від 16.07.2021 року, який буде введено в дію з 01.01.2022 року;
- Указ Президента України від 25.03.2021 №121/2021 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25.03.2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України»);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 143 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» та наказу МОН від 31.03.2020 № 464 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» назву навчального предмета «Захист Вітчизни» змінено на «Захист України»;

- Закон України «Про охорону праці»;
- Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (наказ МОН № 1669 від 26.12.2017);
- Концептуальні засади реформування середньої освіти. Нова українська школа;
- Наказ МОНУ від 03.06.2008 року № 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5–11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;
- «Захист України. Рівень стандарту». Навчальна програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Програма розміщена на сайті Міністерства освіти і науки України у розділі «Освітні програми». Затверджено Міністерством освіти і науки України» (Наказ МОН України від 04.11.2020 № 1377);
- Лист Міністерства оборони України від 24.11.2020 № 220/7097 «Забезпечення навчальним озброєнням (макетами) та іншим військовим майном».
- Положення про допризовну підготовку пункт 24, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2000 р. № 1770.
- Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1233-р від 09 жовтня 2020 року «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року». Концепція розміщена на сайті Верховної Ради України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>)

Конституція України

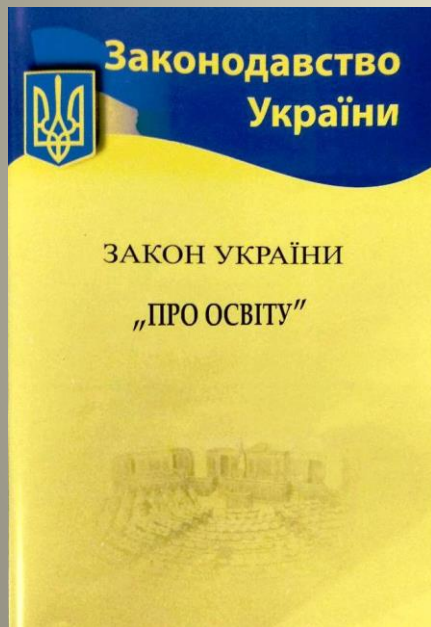
Кожен має право на якісну та доступну освіту. Право на освіту включає право здобувати освіту впродовж усього життя, право на доступність освіти, право на безоплатну освіту у випадках і порядку, визначених Конституцією та законами України.

Стаття 5. Державна політика у сфері освіти

Державну політику у сфері освіти визначає
Верховна Рада України

Державну політику у сфері освіти
реалізують

- ▣ Кабінет Міністрів України,
- ▣ центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки,
- ▣ інші центральні органи виконавчої влади,
- ▣ органи місцевого самоврядування.

Стаття 6. Засади державної політики у сфері освіти та принципи освітньої діяльності

Державно-громадське партнерство - спільна діяльність державних і недержавних структур, узгодження рішень органами влади з представниками громадськості та делегування частини повноважень.

Державно-громадське управління - управлінська діяльність, яка здійснюється об'єднаннями громадян
(стаття 70)

Державно-приватне партнерство у сфері освіти і науки здійснюється на основі договорів між органами державної влади та приватними партнерами, які укладаються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України
(стаття 81)

Стаття 7. Мова освіти

Мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова.

- Держава гарантує кожному громадянину України право на здобуття формальної освіти на всіх рівнях (дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої), а також позашкільної та післядипломної освіти державною мовою в державних і комунальних закладах освіти.
- Особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини.

Закон України

«Про повну загальну середню освіту»

Стаття 10. Організація освітнього процесу

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Стаття 12 Закону України «Про освіту»

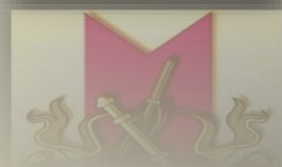
Статтею 12 Закону України «Про освіту»

визначено мету повної загальної середньої освіти - всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Статтею 13 Територіальна доступність повної загальної середньої освіти

Для забезпечення територіальної доступності повної загальної середньої освіти органи місцевого самоврядування створюють і утримують мережу закладів освіти та їхніх філій.

- Кожна особа має право здобувати початкову та базову середню освіту в закладі освіти (його філії), що найбільш доступний та наближений до місця проживання особи.
- Право особи здобувати початкову та базову середню освіту у державному або комунальному закладі освіти (його філії), за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає ця особа, гарантується, що не обмежує право особи обрати інший заклад освіти.

Конституція України визначає Захист України обов'язком громадян України, найважливішою функцією держави. Безпека людини, її життя і здоров'я визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Армія потребує підготовленого резерву, і саме сучасна школа може забезпечити виконання цього завдання, адже на заняттях з навчального предмета «**Захист України**» допризовна молодь формує почуття патріотичної свідомості та національної гідності, отримує початкову військову підготовку.

Метою навчального предмета «Захист України» є формування в учнівської молоді життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту Вітчизни та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також системного уявлення про військово-патріотичне виховання як складову частину національно-патріотичного виховання. Провідним засобом реалізації вказаної мети є запровадження компетентнісного підходу в освітній процес, на основі ключових компетентностей як результату навчання.

«Нова українська школа»

На етапі розвитку сучасної школи відбуваються значні зміни. І ці зміни визначив документ «Нова українська школа: основи стандарту освіти»

Новий стандарт ґрунтується на компетентнісному підході і пропонує інструменти для впровадження цього підходу в навчальні програми. І це є той місток, що поєднує школу з реальним світом і такими потребами, які ставить перед людиною життя. Новий стандарт проголосив професійну свободу вчителя, новий підхід до навчання, який ґрунтується на засадах педагогіки партнерства, розвитку компетентностей для життя та вміння працювати з інформаційно-комунікаційними технологіями, налагодження комунікації з батьками.

Закон України «Про освіту»

Закон України «Про освіту» 2017 року запроваджує 12-річне компетентнісне навчання, визначає основні компетентності, нову структуру школи, види освіти, якість освіти, можливості індивідуалізованого навчання тощо.

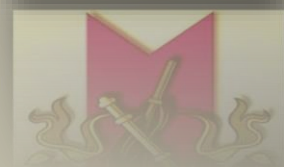
У статті 54 Закону України «Про освіту» визначені права освітян, а також соціальні гарантії, зарплата педагогічних працівників. Закон також визначає права батьків та їх вплив на школу, діяльність піклувальної ради, вимоги до посади освітнього омбудсмена, відокремленість релігії та школи, безоплатність освіти й підручників та ін.

«Нова українська школа»

Ключові компетентності для життя (10)

- 1. *Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами.*
- 2. *Спілкування іноземними мовами.*
- 3. *Математична компетентність.*
- 4. *Основні компетентності у природничих науках і технологіях.*
- 5. *Інформаційно-цифрова компетентність.*
- 6. *Уміння вчитися впродовж життя.*
- 7. *Ініціативність і підприємливість.*
- 8. *Соціальна та громадянська компетентності.*
- 9. *Обізнаність та самовираження у сфері культури.*
- 10. *Екологічна грамотність і здорове життя.*

Атестація педагогічних працівників

Типове положення про атестацію педагогічних
працівників

затверджене наказом МОНУ № 930 06.10.2010.

Зміни затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді і спорту
№ 1473 20.12.2011.

Атестація вчителів (раз на 5 років) наразі залишається без змін. Поки МОНУ не затвердить нове Положення про атестацію педагогічних працівників, присвоювати вищу категорію та педагогічні звання будуть управління освіти за поданням закладу освіти, а **I та II категорію** і кваліфікацію «**спеціаліста**» — школа.

Педагогічний працівник визнається таким, що відповідає **займаній посаді**, якщо:

- 1) має освіту, що відповідає вимогам, визначеним нормативно-правовими актами в галузі освіти;
- 2) виконує посадові обов'язки в повному обсязі;
- 3) пройшов підвищення кваліфікації.

Але треба взяти до уваги деякі особливості під час проходження атестації.

3.20. Вчителі та викладачі, які мають педагогічне навантаження з **кількох предметів**, атестуються з того предмета, який **викладають за спеціальністю**. У цьому випадку присвоєна кваліфікаційна категорія **поширюється на все педагогічне навантаження**. Необхідною умовою при цьому є **підвищення кваліфікації** з предметів **інваріантної складової змісту загальної середньої освіти**.

4.8. Педагогічні працівники, які **не мають повної вищої освіти** й працюють на посадах педагогічних працівників, після отримання відповідної повної вищої освіти атестуються на присвоєння кваліфікаційної категорії «**спеціаліст другої категорії**» за наявності стажу роботи на педагогічній посаді **не менше двох років**; «**спеціаліст першої категорії**» — не менше **п'яти років**; «**спеціаліст вищої категорії**» — не менше **восьми років**.

Підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників

Постанова КМУ № 800 від 21.08.2019 року «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

Закон лише говорить, що підвищення кваліфікації має відбуватися **щорічно**, і загальна кількість годин упродовж **5 років** має бути не меншою **150** академічних годин. Проте в жодному із нормативних документів **не прописано**, скільки має бути **годин на рік**. При цьому частина з цих годин (10 %) **обов'язково** має бути присвячена здобуттю знань та навичок роботи з дітьми з особливими потребами.

Рекомендую опрацювати статтю **54 Закону України** «Про освіту, де прописані **права та обов'язки вчителя**, скласти особистий перспективний план проходження курсів підвищення кваліфікації на п'ять років, ураховуючи різні форми, та кожного року набирати **необхідну** кількість годин.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в закладах освіти

Охорона праці робітників регламентована законодавством. Основним документом є Конституція, а саме ст. 43 гарантує право на відповідні умови праці, а ст. 46 — право на соціальний захист. Головним документом, що забезпечує реалізацію цих прав, є Закон України «Про охорону праці» (ЗУОП) Постанова ВР № 2699-ХІІ від 14.10.92, ВВР, 1992, № 49 ст. 669. Останній закон 3341-ІХ від 05.12.2019

Відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (наказ МОН № 1669 від 26.12.2017) організація роботи з охорони праці в навчальних закладах покладається на їх керівників.

У положенні про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах визначено і обов'язки завідувача кабінетом, лабораторією, майстернею, навчально-виробничою майстернею, майстра виробничого навчання.

Відповідно до положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти (наказ МОН № 1669 від 26.12.2017, розділ VIII) із здобувачами освіти проводять Інструктажі з безпеки життєдіяльності. Учні, яких інструктують, розписуються в журналі, починаючи з 9 класу.

Безпека життєдіяльності учасників освітнього процесу в закладах освіти

Вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти здобувача освіти.

Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять на початку заняття у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також за межами закладу освіти, де освітній процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів.

Позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять у разі порушення ними вимог безпеки життєдіяльності, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, зміни умов виконання навчальних завдань, нещасних випадків.

Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять у разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, екскурсії тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, проведення науково-дослідних робіт на навчально-дослідній ділянці тощо).

Інструктажі проводяться відповідно до інструкцій. Порядок їх розроблення і затвердження має відповідати нормативно-правовій базі. Докладніше див. за посиланнями:

Посилання

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-98>) Порядок

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0020-94#n11>, рекомендацій наведених у

<http://document.ua/pro-vikoristannja-instruktivno-metodichnih-materialiv-z-pita-doc160926.html>.

Поділ класу групи

Наказ МОНУ № 128 від 20.02.2002 року «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних»

Поділ класів на групи юнаків та дівчат здійснюється незалежно від кількості учнів у класі.

Проте, якщо у групі є менше 5 осіб, то учні цієї групи навчаються за індивідуальними навчальними планами.

Поділ класів на групи юнаків та дівчат здійснюється незалежно від кількості учнів у класі. Проте, якщо у групі є менше 5 осіб, то учні цієї групи навчаються за індивідуальними навчальними планами.

Дівчата за їх власним бажанням (у разі згоди батьків, опікунів або піклувальників) навчаються за програмою для групи юнаків.

Юнаки, які за станом здоров'я, релігійними поглядами (за подачі відповідних документів) не можуть вивчати основи військової справи, навчаються за програмою для групи дівчат.

Навчальна програма «Захист України»

Конституція України визначає захист України обов'язком громадян України, найважливішою функцією держави. Безпека людини, її життя і здоров'я визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Навчальний предмет **«Захист України»** вивчається у закладах освіти України відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392, та є базовим навчальним предметом .

«Захист України. Рівень стандарту». Навчальна програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Програма розміщена на сайті Міністерства освіти і науки України у розділі «Освітні програми». Затверджено Міністерством освіти і науки України»

(Наказ МОН України від 04.11.2020 № 1377)

Метою навчального предмета «Захист України» є:

формування в учнівської молоді життєво необхідних знань, умінь і навичок щодо захисту України та дій в умовах надзвичайних ситуацій, а також системного уявлення про військово-патріотичне виховання як складову частину національно-патріотичного виховання.

Провідним методологічним підходом реалізації визначеної мети є запровадження компетентнісного підходу в освітній процес закладів середньої освіти з урахуванням ключових компетентностей як результату навчання.

Мета реалізовується комплексом таких навчальних і виховних завдань:

- ознайомлення учнівської молоді з основами нормативно-правового забезпечення захисту України, цивільного захисту та охорони життя і здоров'я;
- усвідомлення учнівською молоддю свого обов'язку щодо захисту України у разі виникнення загрози суверенітету та територіальній цілісності держави;
- набуття знань про функції Збройних Сил України та інших військових формувань, їх характерні особливості;
- засвоєння основ захисту **України**, цивільного захисту, домедичної допомоги, здійснення психологічної підготовки учнівської молоді до захисту **України**;
- підготовка учнів до захисту **України**, професійної орієнтації молоді до служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, визначених чинним законодавством, до захисту життя і здоров'я, забезпечення власної безпеки і безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу.

Навчальна програма предмета «Захист України»

Навчальна програма складається з двох тематичних планів, які вивчаються у закладах системи загальної середньої освіти впродовж 10 і 11 класів та під час навчально-польових зборів/занять (тематичний план № 1) і навчально-тренувальних занять (тематичний план № 2).

У кожному періоді предмет вивчається за тематичними планами № 1, № 2 окремо. Навчальний предмет при цьому в обох випадках називається **«Захист України»** з уточненням «Основи медичних знань» для тематичного плану № 2.

Тематичні плани предмета

Тематичний план № 1 — вивчення предмета «Захист України» юнаками та **тематичний план № 2** — вивчення предмета «Захист України» («Основи медичних знань») дівчатами.

Тематичний план № 1 можуть опановувати й дівчата, які виявили вмотивоване бажання, та за згодою їхніх батьків (опікунів).

Тематичний план № 2 можуть вивчати юнаки, які за станом здоров'я чи релігійними переконаннями не можуть опановувати тематичний план № 1 за умови подання відповідних медичних довідок, довідок релігійних громад.

Навчальна програма передбачає вивчення предмета обсягом не менше 1,5 години на тиждень (або 2 години за умови виділення 0,5 години з додаткових годин на окремі базові предмети).

У другому семестрі 11 класу **18 годин** відводиться на проведення навчально-польових зборів/занять (тематичний план № 1) і навчально-тренувальних занять (тематичний план № 2).

Основна організаційна форма вивчення предмета «Захист України»

Основною організаційною формою вивчення предмета «Захист України» в загальноосвітніх навчальних закладах усіх типів є **урок**, що проводиться вчителем згідно з календарно-тематичним плануванням та навчальним планом, складеними відповідно до навчальної програми.

Урок за обома тематичними планами починається з **шикування, виконання гімну України, перевірки готовності класу до уроку.**

За тематичним планом № 1 стройова підготовка проходить під час уроку, також у вигляді стройових тренажів на початку уроку тривалістю 3–5 хвилин.

Уроки предмета «Захист України» повинні мати практичну спрямованість. Психологічна підготовка учнівської молоді до захисту України здійснюється протягом усього викладання предмета.

Морально-психологічна підготовка здійснюється в ході навчання з метою формування морально-психологічної готовності та спроможності учнів виконувати покладені на них завдання, переборювати труднощі та небезпеку у надзвичайних ситуаціях, витримувати навантаження. Для цього на заняттях та тренуваннях учителями створюються відповідні умови. Вивчення цивільного захисту проводиться окремо у групах юнаків і дівчат.

Основна організаційна форма навчання

Урок проводиться вчителем згідно з календарно-тематичним плануванням та навчальним планом, складеними відповідно до навчальної програми. Важливими умовами успішності занять з предмета є **висока дисципліна, організованість, відповідальність** учнів.

Заняття з предмета **«Захист України»** в усіх закладах загальної середньої освіти рекомендується **починати з виконання гімну України.**

Обов'язковою умовою для тематичного плану **№1** є: **шикування, перевірка готовності класу до уроку і тренування (розминки, стройового тренажу) за тематикою уроку протягом 3-5 хв.,** стосунки між учнями та вчителем, а також учнів між собою підтримуються на зразок статутних взаємовідносин між військовослужбовцями Збройних сил України та правоохоронних органів.

Для тематичного плану **№ 2** заняття організовуються згідно статуту закладу освіти. Обов'язкова форма одягу для вчителя під час проведення занять з предмета **«Захист України»** (програма для юнаків) – **військова** (форма Збройних формувань України). Рекомендована форма одягу для учнів під час проведення занять з предмета **«Захист України»** (програма для юнаків) – **військова** (форма Збройних формувань України).

Повноваження вчителя

У залежності від матеріально-технічної бази закладу освіти кількість годин програмового матеріалу може бути скоригована на 20% в межах розділу.

Послідовність вивчення розділів та тем в межах вимог навчальної програми вчитель може коригувати самостійно.

Тематичний план № 1

предмета «Захист України» передбачає вивчення учнями таких розділів:

Розділ I. Основи національної безпеки України.

Розділ II. Збройні Сили України на захисті України.

Розділ III. Статути Збройних Сил України.

Розділ IV. Стройова підготовка.

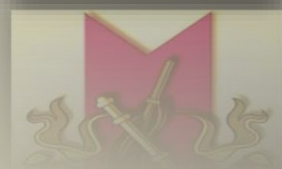
Розділ V. Вогнева підготовка.

Розділ VI. Тактична підготовка.

Розділ VII. Прикладна фізична підготовка.

Розділ VIII. Основи цивільного захисту.

Розділ IX. Домедична допомога.

Тематичний план № 2

предмета «Захист України» передбачає вивчення учнями таких розділів:

Розділ I. Основи медичних знань і домедичної допомоги.

Розділ II. Основи цивільного захисту.

Розділ III. Міжнародне гуманітарне право (МГП) про захист цивільного населення.

Розділ IV. Домедична допомога в бойових умовах.

Тижневе навантаження

При тижневому навантаженні по дві години на тиждень: 10 клас та перший семестр 11 класу – по 2 години, другий семестр 11 класу – по 1 годині на тиждень та 18 годин – на проведення навчально-польових занять (зборів) (програма для юнаків, **тематичний план № 1**) і навчально-тренувальні заняття (дівчата, **тематичний план № 2**).

У кожному періоді предмет вивчається юнаками та дівчатами **окремо**. Дівчата за їх власним бажанням (особистим вмотивованим рішенням, у разі згоди **батьків, опікунів або піклувальників**) навчаються за програмою для групи юнаків. **Юнаки**, які за станом здоров'я, релігійними поглядами (за подання відповідних документів) не можуть вивчати основи військової справи, навчаються за програмою для групи дівчат.

Навчальний предмет при цьому в обох випадках називається **«Захист України» з уточненням «Основи медичних знань»**.

Навчально-польові заняття (збори) і навчально-тренувальні заняття

Навчально-польові заняття (збори) і навчально-тренувальні заняття проводяться з метою практичного закріплення рівня знань, умінь та навичок учнів у 11 класі наприкінці навчального року. 3-х денні (18 годин) навчально-польові заняття (збори) та навчально-тренувальні заняття проводяться на базах військових частин, військових комісаріатів, лікувально-оздоровчих установ, базових навчальних закладів та навчальних закладів. До їх організації та проведення залучаються обласні, міські/районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки (ТЦК та СП), органи місцевого самоврядування. В окремих випадках навчально-польові заняття (збори) допускається проводити поетапно (з урахуванням поступового вивчення тем або розділів), у кінці першого семестру або навчального року за рахунок літньої практики (10 клас).

Оцінка за навчально-польові збори/заняття (НПЗ) і навчально-тренувальні заняття (НТЗ) виставляється **окремо** від семестрових та **визначає** підсумкову (річну) на **рівні з семестровими**.

Проведення навчально-польових зборів/занять, навчально-тренувальних занять записуються на **окремій сторінці журналу**, підсумкова оцінка за НПЗ, НТЗ **виставляється перед річною оцінкою** з предмета «Захист України» за **другий рік навчання**.

Навчально-польові заняття (збори) і навчально-тренувальні заняття

Навчально-польові заняття (збори)

Розділ V. Вогнева підготовка.

Розділ VI. Тактична підготовка.

Розділ IX. Домедична допомога.

Навчально-тренувальні заняття

Розділ I. Основи медичних
знань і домедичної допомоги.

Розділ IV. Домедична допомога
в бойових умовах.

Оцінювання учнів з предмета «Захист України»

Оцінювання учнів з предмета «Захист України» здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках предмета «Захист України» може здійснюватися за такими видами діяльності:

- Засвоєння техніки виконання вправи (може здійснюватися окремо від прийому навчального нормативу).
- Виконання навчального нормативу (з урахуванням динаміки особи-стого результату).
- Виконання навчальних завдань під час проведення уроку.
- Засвоєння теоретико-методичних знань.

Оцінювання навчальних досягнень учнів (див. додаток 1) з предмета «Захист України» здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів за рівнем засвоєння ними складових знаннєвого (теоретичні та теоретико-методичні знання) та діяльнісного (виконання вправ, навчальних завдань) компонентів навчальної програми. Оцінка за виконання нормативу може враховуватися в сукупну оцінку за виконання контрольної вправи (елемента).

При цьому оцінки за виконання практичних вправ, дій, алгоритмів, нормативів є пріоритетними під час здійснення тематичного, семестрового чи річного оцінювання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Наказ МОНУ від 13.04.2011 року № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

Види оцінювання: поточне, підсумкове, ДПА.

За термінами: тематичне, семестрове, річне.

Семестрова оцінка може підлягати **коригуванню**.

Річна оцінка не коригується!

Оцінки за навчальну практику та навчальні екскурсії виставляють у журнал **окремим рядком**, вони можуть бути враховані під час виставлення річних оцінок **(10 клас)**.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів

1. Види оцінювання.

Основними видами оцінювання є: поточне; тематичне; підсумкове за семестр, перший і другий рік навчання та навчально-польові заняття (збори).

Поточне оцінювання здійснюється на всіх етапах навчальної діяльності у формах:

- опитування учнів на предмет засвоєння навчального матеріалу;
- тестового контролю;
- виконання учнями нормативних прийомів і вправ, письмових робіт створення навчальних комп'ютерних (та іншого виду) моделей бойових дій і надзвичайних ситуацій, навчальних макетів (мішеней).

Необхідність поточного оцінювання визначає вчитель.

Тематичне оцінювання є обов'язковим для кожного розділу, оскільки основною структурною одиницею предмета є тема. Оцінка за тему виставляється шляхом узагальнення поточних оцінок за тему з урахуванням оцінок за виконання нормативних прийомів і вправ, письмових робіт, за створені навчальні моделі (макети).

Індивідуальна оцінка

Рівень компетентності	Бали	Критерії оцінювання якості знань, умінь і навичок учнів
1	2	3
I. Початковий рівень	1	Учень (учениця) може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що відтворюються учнем окремими словами чи реченнями з постійною допомогою викладача, виконує лише фрагменти практичних завдань
	2	Учень (учениця) фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має поверхові уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні, має елементарні навички, практичні завдання виконує лише з допомогою викладача
	3	Учень (учениця) відтворює менше половини навчального матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, розрізняє елементи техніки виконання нормативних вимог і здатний виконати незначну їх частину
II. Середній рівень	4	Учень (учениця) знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворювати його не в повному обсязі відповідно до тексту підручника або пояснення викладача
	5	Учень (учениця) розуміє основний навчальний матеріал, здатний дати визначення понять, але допускає помилки. За допомогою викладача може логічно відтворювати значну його частину
	6	Учень (учениця) виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, відповіді його правильні, він може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, за допомогою викладача може його аналізувати, порівнювати та робити висновки
III. Достатній рівень	7	Учень (учениця) виявляє знання і розуміння переважної більшості навчального матеріалу, здатний застосовувати його на рівні стандартних вимог, частково контролювати власні навчальні дії
	8	Знання учня (учениці) достатньо повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, робити висновки. Самостійно застосовує теоретичні знання для виконання практичних завдань.
	9	Учень (учениця) вільно володіє вивченим матеріалом, вміє узагальнювати інформацію, застосовує її на практиці
IV. Високий рівень	10	Учень (учениця) володіє глибокими, міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Виявляє творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної пізнавальної діяльності, знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх при вирішенні поставлених завдань.
	11	Учень (учениця) володіє узагальненими знаннями з предмета, вільно висловлює власні думки, визначає програму особистої пізнавальної діяльності без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності.
	12	Учень (учениця) має системні знання, виявляє здатність приймати творчі рішення, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання, рівень умінь і навичок дає змогу виконувати нормативи на бездоганному рівні

Невідкладна домедична допомога

Актуальною є **проблема** своєчасності надання невідкладної домедичної допомоги постраждалим під час надзвичайних ситуацій мирного та військового характеру.

За оцінкою медичних фахівців, в Україні із **100** осіб, які померли на догоспітальному етапі, 20% летальних випадків пов'язані з отриманням травм, несумісних з життям, а інші 80% випадків – з недостатньою системою організації надання медичної допомоги постраждалим безпосередньо в зоні НС та неефективністю здійснення заходів з медичної евакуації постраждалих до лікувальних закладів.

Розділ «Основи медичних знань»

Першочерговим завданням для вирішення зазначеної проблеми є забезпечення якомога раннього початку надання домедичної допомоги постраждалим. Для цього під час вивчення предмета «Захист України», в частині розділу «Основи медичних знань» центральне місце відводиться навчанню навичкам надання домедичної допомоги.

Навчання з домедичної допомоги регламентується Законом України від 05.07.2012 № 5081-VI «Про екстрену медичну допомогу» та наказом Міністерства охорони здоров'я від 16.06.2014 № 398 «Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах». У **статті 1** наводиться визначення домедичної допомоги, це: невідкладні дії та організаційні заходи, які направлені на врятування та збереження життя та здоров'я людини у невідкладному стані та зменшення наслідків дії на їх здоров'я, що надають пересічні громадяни або рятівники які не мають медичної освіти.

Метою вивчення розділу «Основи медичних знань» є засвоєння базових теоретичних положень першої долікарської допомоги, оволодіння практичними навичками надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим на місці події та при транспортуванні до лікувального закладу.

Основними завданнями є оволодіння знаннями, вміннями та навичками домедичної допомоги постраждалим із метою збереження їм життя; надання першої медичної допомоги при різних видах ушкоджень мирного та військового часу, невідкладних станах та нещасних випадках; способи перенесення і транспортування потерпілих; надання домедичної допомоги при: порушенні дихання, зупинці серцевої діяльності, опіках та відмороженнях, утопленні та інших видах механічної асфіксії, непритомності, шоку, загальному переохолодженні організму, тепловому та сонячному ударах, отруєннях чадним газом та іншими отрутами, ураженні електричним струмом.

Важливість вивчення тактичної медицини

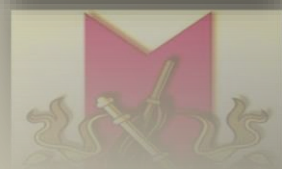
Надзвичайна важливість вивчення цього питання висуває нові вимоги до організації навчання в умовах сьогодення, а саме включення до навчальної програми елементів тактичної медицини та постійне удосконалення матеріальної бази для відповідного забезпечення навчального процесу (манекени, засоби для зупинки кровотечі тощо).

Слід акцентувати на відмінностях у наданні домедичної допомоги на полі бою від аналогічної в цивільних умовах. Істотного значення набуває рівень відповідної підготовки вчителів, які б могли якісно викладати предмет з урахуванням певних особливостей. Відповідно до сучасних вимог щодо розвитку професійних компетенцій та для оволодіння базовими маніпуляціями і обов'язковими вміннями навчання надання домедичної допомоги вчителям бажано пройти відповідні курси.

Безпека під час проведення навчальних занять із предмета «Захист України» забезпечується їх чіткою організацією, суворим дотриманням заходів, що визначаються статутами, курсом стрільб, відповідними керівництвами та настановами. Керівники закладів загальної середньої освіти зобов'язані вживати заходів щодо попередження загибелі та травмування учнів, встановлювати необхідні вимоги безпеки під час роботи з озброєнням та військовою технікою, під час здійснення маршу в район занять, проведення занять, стрільб, спеціальних занять і робіт, своєчасно доводити ці вимоги до учнів та добиватися їх суворого виконання.

Перед початком практичних занять керівник закладу загальної середньої освіти зобов'язаний особисто впевнитись, що для цього створені безпечні умови, учні засвоїли вимоги безпеки та мають достатні практичні навички щодо їх виконання.

Відповідальність за дотримання учнями вимог безпеки на заняттях несуть учителі предмета «Захист України».

Дякую за увагу!